

Østjyllands Brandvæsens udviklingsplan

Østjyllands Brandvæsens Udviklingsplan - Fase 3 og 4

Østjyllands Brandvæsen har udarbejdet en Udviklingsplan, som i fire faser skal sikre et robust beredskab og et forsvarligt serviceniveau, der både matcher ejerkommunernes risikoprofil og det opdaterede trusselsbillede.

Udviklingsplanen udgør fundamentet for den plan for Østjyllands Brandvæsens forebyggende og afhjælpende kapaciteter, som også kaldes *den risikobaserede dimensionering* (RBD).

Proces

Østjyllands Brandvæsens bestyrelse fremsender primo 2025 en ny RBD til godkendelse i ejerkommunernes byråd og kommunalbestyrelser. RBD'en er gældende for perioden fra 2026-2030 og vedtages ved større ændringer og mindst én gang i hver valgperiode.

RBD 2026-2030 indeholder en række konkrete løft i serviceniveau – dels flere beredskabsspecialer til anvendelse i alle fire ejerkommuner og dels flere fuldtidsansatte brandfolk på døgnvagt i Aarhus.

For at kunne imødegå de større, komplekse og flere samtidige hændelser, som Aarhus Kommunes risikoprofil medfører, så er det imidlertid desuden nødvendigt,

- at åbne en ny brandstation i Aarhus Vest (Fase 3),
- at flytte midtbyens brandstation i Aarhus til Sydhavnen (Fase 3) og
- at opgradere de fire fuldtidsstationer i Aarhus til 8 brandfolk på døgnvagt (Fase 4).

Fase 3 i Østjyllands Brandvæsens udviklingsplan omhandler et årligt løft i driftsbidrag på kr. 13,6 mio. kr. (2025-tal) til forrentning af den nye brandstation i Aarhus Vest samt til afbetaling på brandstationens køretøjer og til forrentning af den nye brandstation på Sydhavnen (Station Aarhus Øst). Der er behov for at træffe politisk beslutning om Fase 3 i budgetforliget for 2027 (dvs. i august-september 2026).

Østjyllands Brandvæsen
Bautavej 9
8210 Aarhus V.

Telefon +45 86767676
Direkte +45 29685677
brandvaesen@ostbv.dk
www.ostbv.dk

Sagsbehandler
Beredskabsdirektøren
kaso@ostbv.dk

Journal nr.
#

Fase 4 omfatter et årligt løft på 22 mio. kr. (2025-tal) til et løft i mandskab fra 24 brandfolk på døgnvagt til 32 brandfolk på døgnvagt. Der er behov for at træffe politisk beslutning om Fase 4 i budgetforliget for 2029 (dvs. i august-september 2028).

Skaleret plan

Den oprindelige udviklingsplan strakte sig over perioden 2023-2031 og omfattede et samlet budgetløft på ca. kr. 75 mio. årligt. Efter behandling i Østjyllands Brandvæsens bestyrelse blev planen skaleret, faseinddelt og tidsmæssigt tilpasset, så den nu dækker perioden fra 2024-2028 og falder i fire faser.

Fase 1 blev tiltrådt i 2023 af alle fire ejerkommuner og medførte en engangsbevilling for 2024 på ca. kr. 16 mio., et varigt løft på kr. 10,5 mio. og en låneadgang til materiel og køretøjer på kr. 17,4 mio. Fase 1 lukkede en lang række kritiske beredskabsfaglige huller, som særligt store hændelser og et ændret trusselsbillede synliggjorde. Fase 1 omfattede etablering af et terror-beredskab, indkvarterings- og forplejningsberedskab, vandforsynings-beredskab, droneberedskab og opstart på et klima-beredskab. Da beredskabsspecialerne anvendes overalt i dækningsområdet, valgte ejerkommunerne at håndtere budgetløftet kollektivt efter driftsfordelingsnøglen.

Fase 2 blev tiltrådt i 2024 af Aarhus Kommune og medførte et løft i bemanningen på de tre døgnstationer fra 6 til 8 fuldtidsansatte brandfolk på vagt døgnet rundt. Herved kan en stor del af stationernes beredskabsspecialer bemandes selvom stationens førsteudrykning er afgået.

For Fase 2, 3 og 4 gælder det, at de faser alene har til formål at styrke beredskabets robusthed i Aarhus, hvorfor det er aftalt, at Aarhus Kommune selv løfter denne budgetudfordring.

Beredskabets kapaciteter er fortsat under pres i Aarhus

Aarhus Kommunes risikoprofil sætter fortsat brandvæsenet under pres. Til trods for et flot løft i Fase 2 fra 18 til 24 brandfolk på døgnvagt, så medfører risikoprofilen, at vi fortsat er for få brandfolk til at dække Aarhus Kommune.

Ligeledes medfører ændringer i risikoprofilen også, at Ny Munkegades 121 år gamle brandstation er forkert placeret i Ø-gaderne. Der er behov for at flytte brandstationen til Sydhavnen, hvor risiciene bor og hvor risicienes farlighed og kompleksitet hastigt øges.

Med flytningen fra Ny Munkegade bliver der for langt til at dække Åbyhøj, Hasle, Gellerup og Brabrand inden for en forsvarlig responstid, og vi har derfor brug for en ny brandstation på Bautavej.

Beredskabet i Aarhus er særligt udfordret på disse ting:

- Der er for få brandfolk (kun 24 fra 1.1.26) på døgnvagt af gangen til at løfte de flere langvarige og komplekse hændelser, som opstår på grund af Aarhus Kommunes særlige risikoprofil herunder højhuse i Aarhus Nord og på Aarhus Ø, sammenblanding af tung industri, erhverv, hoteldrift og kulturliv på Sydhavnen, Aarhus Havns benzin- og dieseloplag, nye energiformer herunder PtX, nye oplagringsmuligheder til vind- og solenergi i store litium-ion-batteriparker (BESS-anlæg, bl.a. på Aarhus Havn), brint-ladestationer og indførelse af brint-køretøjer i tungvognstrafikken, letbane, udbygningen af personbilsflåden på el og indsættelse af el-busser m.v.
- Der er også for få brandfolk på vagt til at håndtere de mange samtidige hændelser, som opstår i Aarhus. 380 gange i 2023 var to ud af tre døgnstationer aktiveret samtidig. 24 gange i 2023 var alle tre døgnstationer optaget på opgaver samtidigt. Samtidighedsfaktoren er en alvorlig udfordring for Østjyllands Brandvæsen.
- Brandstationen i Ny Munkegade er med sine 121 år på bagen totalt nedslidt, for lille og er hverken med beliggenheden i Ø-gadekvarteret eller den bygningsmæssige stand længere egnet som brandstation. Stationen er uhensigtsmæssigt placeret i forhold til byudviklingen i Aarhus.
- Den midlertidige og ubemandede brandstation på Sumatravej er arbejdsmiljømæssigt uforsvarlig og i en så ringe stand, at vores materiel til storbrand på havnen bliver ødelagt alene ved opbevaring i bygningen. Derfor er der investeret i en midlertidig telthal til opbevaring af materiellet til katastrofeberedskabet.

Fase 3

I forbindelse med Fase 2 blev der bevilliget midler til projektering af to nye brandstationer – i henholdsvis Aarhus Vest og Sydhavnen. Dette projekteringsarbejde er igangsat for at sikre momentum i sagen. Midler til afbetaling på byggerierne er dog endnu ikke bevilliget. Opførelse af stationerne kan derfor tidligst påbegyndes, når Aarhus Byråd har bevilliget Fase 3, som udgør 13,6 mio. kr. (2025-tal).

Med Fase 3 fremtidssikres den geografiske placering af beredskabet i Aarhus på øst-vest-aksen. I dag har vi med stationerne i Lisbjerg og Højbjerg en fremtidssikret nord-syd-akse, som er beredskabsfagligt godt dækket ind, men der er behov for en tilsvarende styrkelse af øst-vest-aksen. Der er behov for en ny døgnbemandet lokalitet på Sydhavnen (dvs. flytning fra Ny Munkegade), som kan dække byen inden for Ringgaden og som permanent kan huse oliehavnsberedskabet, bådberedskabet, dykkerberedskabet og det kommende tunnelberedskab til Marselistunnelen i såvel anlægs- som driftsfasen.

I Fase 3 flyttes brandstationen i Ny Munkegade derfor til Sydhavnen. Med en flytning til Sydhavnen bliver der for lang responstid til Åbyhøj, Hasle, Brabrand og Gellerup. Derfor skal der placeres en nyopført brandstation på Bautavej. Det vil sikre en forsvarlig og fremtidssikret øst-vest-akse for Aarhus Kommune.

Foruden et årligt løft på kr. 13,6 mio. (2025-tal) skal Østjyllands Brandvæsen bemyndiges til at optage et lån på kr. 25 mio. (2025-tal) hos Kommuneleasing til finansiering af køretøjer og udstyr til den nye brandstation på Bautavej. Endvidere skal Østjyllands Brandvæsen bemyndiges til at optage et lån på kr. 180 mio. (2025-tal) hos Kommuneleasing til finansiering af de to brandstationer. Alle fire ejerkommuner skal deponere ved ibrugtagning (formentlig fra 2027 el. 2028).

Fase 4

Med Fase 4 til politisk behandling i 2028 opgraderes døgnberedskabet i Aarhus fra 24 til 32 brandfolk. Den samlede udgift for Aarhus Kommune udgør fra 2028 (Fase 4) kr. 22 mio. (2025-tal).

Med Fase 3 og 4 er det vurderingen, at brandvæsenet vil være så robust, at vi kan håndtere de kommende års beredskabsfaglige udfordringer.

Det skal bemærkes, at de nuværende kapacitetsudfordringer ikke skyldes Marselistunnelen. Med Fase 3 og 4 tilsammen er det dog vurderingen, at der kan etableres et forsvarligt tunnelberedskab, hvad mandskab angår. Der kan så efterfølgende opstå et behov for særlige materielinvesteringer til tunnelberedskabet, men disse er ikke kendt på nuværende tidspunkt.

Tilpasning af brandvæsenets dimensionering i forhold til et kommende klima-beredskab, må belyses på et senere tidspunkt.

Dato 26. september 2025

Kasper Sønderdahl
Beredskabsdirektør

